

Dohody o uznání

Umelci*kyne:

Justyna Górowska
Jakob Kukula & Leon Lapa Pereira
Susan Schuppli
András Cséfalvay
Radha D'Souza & Jonas Staal
Elena Mazzi

Angela Anderson
Marwa Arsanios
Caitlin Berrigan

Kurátorská dvojica:

Lucia Bergamaschi & David Přílučík

**„Zem k nám prehovára
prostredníctvom síl, väzieb a interakcií,
a to stačí na uzavretie zmluvy.“**

M. Serres

Dohody o uznaní vychádzajú zo súboru navzájom prepletených otázok: Ako si možno predstaviť spojenectvá presahujúce ľudstvo? Čo znamená reprezentovať viac-než-ludské entity v rámci právnych, politických a umeleckých rámcov? A ako vlastníctvo – pôdy, tiel či budúcnosti – formuje podmienky, za ktorých sa uznanie môže stať možným?

Namiesto ponúkajú definitívnych odpovedí je táto výstava orientovaná súborom otvorených otázok, ktoré vzišli z nášho vlastného zaoberania sa týmito témami prostredníctvom umeleckej praxe a výskumu. Aký typ subjektu predpokladajú súčasné právne rámce a možno environmentálnu spravodlivosť zmysluplne rozšíriť aj za hranice ľudského? Sú práva nevyhnutne viazané na subjektivitu, alebo ich možno nanovo premyslieť prostredníctvom vzťahov, miest a praktík spolužitia? Ako právne inštitúcie performujú realitu a aké iné inštitucionálne formy by sme si mohli predstaviť? Aké sú limity a stratégie odporu a aké podoby môžu v týchto zápasoch nadobúdať ne-subjekty alebo viac-než-ludské subjekty?

Ako autori a autorky priamo zapojení do týchto otázok sme sa snažili učiť zo skúseností, stratégií a konceptuálnych nástrojov, ktoré rozvíjali iní. Hoci problémy, ktorými sa tu zaoberáme, rezonujú naprieč rôznymi geografickými kontextmi, naše zameranie je situované v Európe – regióne, v ktorom žijeme a v rámci ktorého sa tieto diskusie aktuálne odohrávajú. Táto situovaná perspektíva nám umožňuje sledovať, ako sa konkrétne právne, politické a kultúrne imaginácie formujú, prekladajú alebo narážajú na odpor v určitom kontexte.

Výstava sa rozvíja prostredníctvom troch priepustných kategórií – Aliancia, Re-representácia a Vlastníctvo. Nejde o pevne oddelené sekcie, ale skôr o konceptuálne orientácie, ktoré umožňujú dielam rezonovať naprieč rôznymi rovinami. Mnohé z predstavených umeleckých prístupov sa pohybujú medzi týmito dimenziami a odhaľujú, ako sú právna imaginácia, ekologický zápas a umelecká forma navzájom hlboko prepletené.

„Spolupráca znamená pracovať naprieč rozdielnosťou, čo vedie ku kontaminácii. Bez spolupráce všetci zomrieme.“

A. Tsing

Sekcia Aliancia zhromažďuje diela, ktoré experimentujú s formami medzidruhovej solidarity a spoločného zápasu. V diele *Cyber Wedding to the Brine Shrimp* (2021) Justyna Górowska v spolupráci s Ewelinou Jarosz, Annie Sprinkle a Beth Stephens inscenuje viacdruhovú ceremóniu pri Veľkom slanom jazere, kde symbolicky uzatvára manželstvo s druhom *Artemia franciscana*. Vychádzajúc z ekosexuálnych praktík dielo navrhuje intimi-

tu a rituál ako nástroje konfrontácie s ekologickým kolapsom a zároveň rámcuje starostlivosť ako politické gesto.

Life Cycle of a Common Weed (2007) od Caitlin Berrigan inscenuje recipročnú výmenu medzi rastlinami, vírusmi a ľuďmi. Účastníci krmia púpavy vlastnou potenciálne kontaminovanou krvou a na oplátku dostávajú liečivý čaj z jej koreňa. Spájaním patogénu a buriny dielo spochybňuje stigma a medicínsku ortodoxiu a navrhuje intimnú mikrobiopolitickú reciprocitu založenú na starostlivosti a ekologickej vzájomnosti. Diela *Comrades Against Extinction* (2022) a úvod k projektu *Court for Intergenerational Climate Crimes* (2021) od Radhy D'Souza a Jonasa Staala rozširujú alianciu do právnej sféry. Prostredníctvom inscenovania špekulatívneho súdu a pomenovania vyhynutých zvierat ako „súdruhov“ prehodnocujú politické komunity naprieč druhmi a generáciami a destabilizujú antropocentrické modely spravodlivosti.

„Technológie reprezentácie sledujú tenkú hranicu medzi nevyhnutnou nápravou nespravodlivosti voči druhým a rôznymi formami násillia, ktoré sprevádzajú hovorenie za nich.“

A. Neimanis

Re-representácia sa zaoberá ambivalenciou hovorenia za viac-než-ludské entity aj spolu s nimi. *Can the Sun Lie?* (2014) od Susan Schuppli skúma dôkazový status prírodných javov a analyzuje, ako atmosférické zmeny v Arktide narúšajú vnímanie aj právne nároky na pravdu. Slnko sa tu stáva nielen svedkom, ale aj sporným producentom dôkazov. V projekte *A Case of Pluto* (2018–prebieha) András Cséfalvay spochybňuje vedeckú klasifikáciu ako performatívny akt, ktorý vytvára svety. Návrhom na opätovné zaradenie Pluta medzi planéty dielo odhaľuje, ako konsenzus a autorita formujú realitu. *The Diplomatic Suitcase* (2023) od Jakoba Kukulua a Leona Lapa Pereiru, vytvorený v rámci iniciatívy Embassy of the North Sea, mobilizuje formát diplomacie na reprezentáciu európskych vodných tiel. Ako putovná výstava pristupuje k vodám ako k politickým aktérom a skúma, ako možno jazyk inštitúcií znovu privlastniť v prospech ekologického dialógu.

„Binárna opozícia medzi osobnosťou a vlastníctvom je v skutočnosti skôr zdanlivá než reálna.“

E. Blanco a A. Grear

Diela združené pod témou Vlastníctvo skúmajú režimy majetku a historickú konštrukciu príslušnosti. *Hexenküche (The Witch Rarely Appears in the History of the Proletariat)* (2021) od Angely Anderson sleduje postavu čarodějnice v Tirolsku, aby odhalila kontinuitu medzi ranonovovekým vyvlastňovaním pôdy a súčasným neofeudálnym vykořisťovaním. Prepojením feministickej

histórie a migrujúcej práce dielo odkrýva rodovo podmienené a extraktívne základy vlastníctva.

Who Is Afraid of Ideology? Part 4: Reverse Shot (2022) od Marwy Arsanios dokumentuje pokusy premeniť lom v severnom Libanone na spoločnú pôdu. Prostredníctvom kolektívneho konania a právnych experimentov projekt spochybňuje nevyhnutnosť súkromného vlastníctva. *The Upcoming Polar Silk Road* (2021) od Eleny Mazzi situuje otázku vlastníctva do kontextu geopolitických transformácií. Zameraním sa na arktickú infraštruktúru odhaľuje, ako ekologické zmeny otvárajú nové trasy extrakcie a špekulácie, kde sa zem aj more stávajú predmetom strategickej súťaže.

Spoločne tieto diela skúmajú, ako sa uznanie vytvára, odopiera alebo nanovo formuje. Zmluvy uznania pristupujú k špekulácii, fikcii a inštitucionálnej kritike nielen ako k umeleckým nástrojom, ale aj ako k spôsobom zapojenia sa do ekologického zápasu – zápasu, ktorý sa pýta, ako by sme mohli žiť inak vo svete presahujúcom človeka.

Táto výstava je venovaná krehkým alianciám, ktoré sú ešte stále možné. Pri prechádzaní výstavou vás pozývame niest si so sebou skôr otázku než záver: Čo by znamenalo uznávať inak – všimáť si infraštruktúry, jazyky a gestá, prostredníctvom ktorých sa svety neustále skladajú? Zamyslite sa nad tým, ako obývame spoločné priestory, ako sa vzťahujeme k tomu, čo sa javí ako okrajové, a ako v každodenných činoch uznávame vzájomnú závislosť.

Biografie umelcov a umelkýň

·: JUSTYNA GÓROWSKA

je intermediálna umelkyňa pôsobiaca v Krakove v Poľsku. Vo svojej praxi prepája performanciu, digitálne technológie a ekologický aktivizmus, pričom vychádza z umelecko-vedeckého výskumu a feministickej teórie. Skúma prepletenia medzi ľudskými a viac-než-ľudskými entitami v rámci planetárneho vodného cyklu. Górowska získala titul MFA v Ateliéri performancie na Akadémii výtvarných umení v Krakove a doktorát v programe Interdisciplinárne doktorandské štúdiá na Univerzite umení v Poznani. Od roku 2021 spoluviedie duo cyber_nymphs, ktoré iniciovalo hydrosexuálne hnutie v umení.

·: JAKOB KUKULA

je multidisciplinárny umelec, ktorého tvorba skúma meniace sa vzťahy medzi ľuďmi, ekológiou a novými technológiami. Pohybuje sa medzi sochou, maľbou, audiovizuálnymi inštaláciami, dizajnom a výskumne orientovanou praxou, pričom skúma, ako možno environmentálne systémy chápať ako aktívnych činiteľov formujúcich naše kultúrne a planetárne imaginácie. Jeho prax vychádza z tohto rozmanitého zázemia a prepája experimentovanie s materiálmi, ekologický výskum, zvukové skúmanie a špekulatívne prístupy k percepcii a rozprávaniu. Ako zakladateľ iniciatívy Spree-Berlin Initiative a laboratória Symbiotic Lab rozvíja dlhodobé projekty skúmajúce prepletenia ekologických systémov, technologických infraštruktúr a právnej imaginácie. Jeho tvorba sa venuje vznikajúcim diskusiám o právach prírody (Rights of Nature) a skúma, ako možno rieky a ekosystémy chápať skôr ako subjekty než ako zdroje. Prostredníctvom svojej práce vyzýva publikum k prehodnoteniu vlastnej úlohy v rámci viac-než-ľudských systémov a navrhuje nové formy pozornosti, zodpovednosti a starostlivosti.

·: ARIS LEON LAPA PEREIRA (HE/HIM)

(on) je interdisciplinárny výskumník performancie, ktorý skúma hranice performatívneho života. Jeho osobná prax je hlboko zakotvená v oblasti umeleckého výskumu a je dôsledne formovaná filozofickým skúmaním. Prepájaním mechanických a technických znalostí s performatívnymi prvkami nadšene vstupuje do viacerých disciplín. V súčasnosti sa zameriava na de-romantizáciu prírody a skúma práva prírody – konkrétne práva vody – v spolupráci s organizáciou Embassy of the North Sea. V rámci tejto spolupráce spoluzaložil sieť Confluence of European Water Bodies, rastúcu sieť aktivistických organizácií podporujúcich jeho výskum interkulturných vzťahov a intimných spojení s vodou. Zároveň pôsobí ako kurátor v Instrument Inventors Initiative (iii) a je spoluzakladateľom festivalu WASTELAND, kde vedie výskum a kurátorstvo performancií z ekologickej perspektívy. Spoluvorba a spolupráca preňho nie sú len profesionálnymi princípmi, ale aj sociologickým záväzkom – sú jadrom jeho projektu Resonant Bodies Residencies, kde sa tieto koncepty skúmajú do hĺbky. Pre Leona je spoločné spolunažívanie zásadnou praxou, ktorá je v čase dnešnej polykrízy čoraz viac ohrozená. Preto neustále hľadá metódy a nástroje na kultivovanie úprimných, starostlivých a komunitných prostredí.

·: SUSAN SCHUPPLI

je výskumníčka a umelkyňa pôsobiaca vo Veľkej Británii. Jej terénny výskum a dokumentárna filmová prax sa nachádzajú na priesečníku environmentálnych zápasov, klimatickej vedy a komunít zasiahnutých environmentálnymi zmenami, pričom sa v súčasnosti sústreďuje na kryosféru a politiku chladu. Jej skoršie projekty skúmali materiálne dôkazy z konfliktových zón a jadrových katastrof. Medzi jej nedávne filmy patria: Moving Ice, Signals from Svalbard, Listening to Ice, Gondwana, Arctic Archipelago a Ice Cores. Jej výskum zahŕňa právnu analýzu aj verejnú advokáciu, ako aj teoretickú reflexiu a kreatívne skúmanie s cieľom pochopiť, ako transformácie spôsobené klimatickou zmenou vytvárajú nové formy dôkazov. Uznávanie agentivity viac-než-ľudského ako materiálneho svedka formuje jej snahu rozširovať polia pôsobenia a fóra spravodlivosti. Jej projekty boli vystavené v Európe, Ázii, Kanade a USA. Publikovala množstvo textov v oblasti médií a politiky a je autorkou knihy Material Witness vydané MIT Press v roku 2020. Schuppli je profesorou a riaditeľkou Centre for Research Architecture na Goldsmiths, University of London, kde zároveň pôsobí ako členka a predsedníčka správnej rady organizácie Forensic Architecture.

·: ANDRÁS CSÉFALVAY

je vizuálny umelec, digitálny rozprávač príbehov a „mytopoet“ z Bratislavy, ktorý pôsobí aj ako docent na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Po štúdiu maľby a matematiky napísal dizertačnú prácu o užitočnosti a realite fikcie. Vo svojej tvorbe skúma vzťah medzi kultúrou a technológiou a politické a etické aspekty načúvania nedominantným hlasom pri interpretácii sveta. Jeho najnovšie práce sa zaoberajú vzťahom medzi astronómami a pôvodnými obyvateľmi pri budovaní teleskopov na hore Mauna Kea, letom dinosaurov ako technológiou prežitia po vyhynutí a preklasifikovaním planéty Pluto. Je laureátom ceny Oskara Čepana pre mladého vizuálneho umelca a spoluzakladateľom platformy Digital Arts Platform.

·: RADHA D'SOUZA

je profesorkou práva a bývalou advokátkou na Vrchnom súde v Bombaji. Jej práca vychádza z perspektívy zakorenenej v globálnom Juhu. Jej najnovšia kniha What's Wrong with Rights? kriticky analyzuje mainstreamový diskurz ľudských práv a snaží sa ho znovu politizovať v širších zápasoch za medzinárodnú spravodlivosť. Vo svojom prebiehajúcom výskumnom projekte Where Have Places Disappeared? Corporation-States, Law and Dualist Imaginations tvrdí, že európska modernita inštitucionalizuje dualizmus medzi ekonomikou a politikou tým, že zakladá štáty a korporácie – zakladajúce inštitúcie kapitalizmu – ako odlišné právne entity.

·: JONAS STAAL

je vizuálny umelec, ktorého tvorba sa zaoberá vzťahom medzi umením, demokraciou a propagandou. Je zakladateľom umelecko-politickej organizácie New World Summit (2012 – súčasnosť). Spolu s Florianom Malzacherom spoluriadi tréningový tábor Training for the Future (2018 – súčasnosť), so spisovateľkou a právničkou Radhou D'Souza založil Court for Intergenerational Climate Crimes (2021 – súčasnosť) a s Laure Prouvost je spoluzakladateľom projektu Obscure Union (2019 – súčasnosť).

·: ELENA MAZZI

je talianska umelkyňa, ktorej prax skúma konkrétne územia prostredníctvom výskumne orientovaného prístupu inšpirovaného antropológiou. Prepájaním lokálnych naratívov, historických faktov a špekulatívnych prvkov reflektuje vzťah medzi ľudskými, prírodnými a kultúrnymi systémami a navrhuje alternatívne spôsoby obývania a porozumenia miestu. Jej diela boli vystavené medzinárodne, napríklad vo Villa Arson, Castello di Rivoli, Whitechapel Gallery, BOZAR či na Istanbulskom bienále. Zúčastnila sa mnohých medzinárodných rezidenčných programov a v súčasnosti realizuje umelecký doktorát na Villa Arson v Nice.

·: ANGELA ANDERSON

je umelkyňa a filmárka pracujúca s jedno- a viackanálovou video-inštaláciou, fotografiou, zvukovou inštaláciou, sochou, textom a kresbou. Vo svojej tvorbe spochybňuje patriarchálne naratívy militarizácie, ťažby zdrojov, migrácie, klimatickej krízy, rodovej politiky a vzťahu človeka k inak-než-ľudskému svetu. Jej práce boli prezentované na výstavách a festivaloch po celom svete vrátane Werkleitz Festival, Queer Porto Film Festival, Kyiv Biennial, Taxispalais Kunsthalle Tirol, Pravo Ljudski Film Festival Sarajevo, Tallinn Photomonth Biennial, Holbaek Images, Thessaloniki Biennale 2015 a ako spoluautorka na documenta 14. Je doktorandkou programu PhD in Practice na Akadémii výtvarných umení vo Viedni a vyučuje na Kunsthochschule Kassel a Bard College Berlin.

·: CAITLIN BERRIGAN

pôsobí ako vizuálna umelkyňa, filmárka a autorka textov. Vo svojej tvorbe skúma poetiku a queer science fiction ako praktiky tvorby svetov prostredníctvom pohyblivého obrazu, sochárskych nástrojov a rozšírených médií. Jej rané práce sprítomňujú vzťahy medzi vírusmi, postihnutím, kapitalizmom a nákazou. Jej nedávny umelecký výskum sa zameriava na geologické animácie v čase klimatickej krízy a sleduje, ako sa minerály, toxíny a elementárne médiá transformujú a mobilizujú v dátovom kapitalizme a v ne-ľudských intimitách. Jej samostatné výstavy v JOAN (Los Angeles) a Art in General (New York) boli pozitívne hodnotené v časopise Artforum.

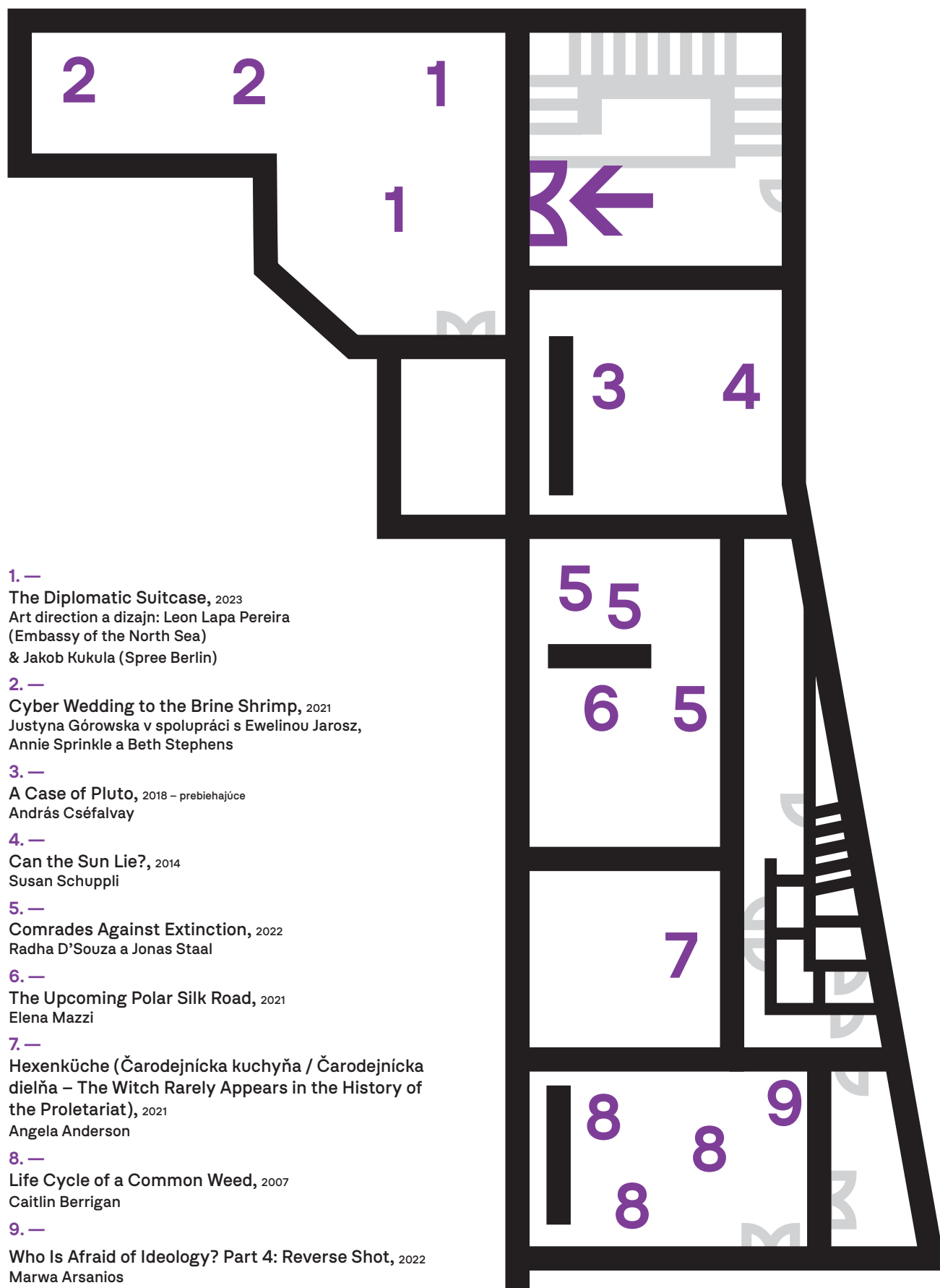
Vystavovala aj v Whitney Museum, Berlinale Forum Expanded, Haus der Kunst München, Mudam Luxembourg, Henry Art Gallery Seattle či Ashkal Alwan Beirut. Publikovala množstvo esejí a autorských kníh a získala ocenenia od Creative Capital, Skowhegan, Humboldt Foundation a Graham Foundation. Vedie grant umeleckého výskumu na Akadémii výtvarných umení vo Viedni a vyučovala na NYU Tisch, Caltech, Bard College Berlin a Harvard University.

· MARWA ARSANIOS

je umelkyňa, filmárka a výskumníčka, ktorej prax sa zaoberá štruktúrnymi otázkami prostredníctvom architektúry, kolektívneho organizovania a pohyblivého obrazu. Jej práca vytvára priestory v rámci umeleckých inštitúcií aj popri nich, v ktorých experimentuje s formami zhromažďovania, spoločného vlastníctva a komunitného života. V poslednom desaťročí sa venuje otázkam vlastníctva, práva, ekonomiky a ekológie z perspektívy nového a historického materializmu, často v spolupráci s hnutím za znovuzískavanie pôdy. So zameraním na konkrétne miesta a dejiny spoločnej pôdy v Levante sa nedávno podieľala na právnej komunálnej transformácii pozemkov v severnom Libanone do podoby Mashaa. Jej diela boli prezentované na významných medzinárodných výstavách vrátane documenta 15, Berlin Biennale, Venice Biennale a v inštitúciách ako BAK Utrecht, Mosaic Rooms London či Hammer Museum. Jej filmy boli uvedené v MoMA New York, Centre Pompidou a na medzinárodných filmových festivaloch. Doktorát získala na Akadémii výtvarných umení vo Viedni.

I Mapa

Koppelova vila

1. —
The Diplomatic Suitcase, 2023
Art direction a dizajn: Leon Lapa Pereira
(Embassy of the North Sea)
& Jakob Kukula (Spree Berlin)
2. —
Cyber Wedding to the Brine Shrimp, 2021
Justyna Górowska v spolupráci s Ewelinou Jarosz,
Annie Sprinkle a Beth Stephens
3. —
A Case of Pluto, 2018 – prebiehajúce
András Cséfalvay
4. —
Can the Sun Lie?, 2014
Susan Schuppli
5. —
Comrades Against Extinction, 2022
Radha D'Souza a Jonas Staal
6. —
The Upcoming Polar Silk Road, 2021
Elena Mazzi
7. —
Hexenküche (Čarodejnická kuchyňa / Čarodejnická
dielňa – The Witch Rarely Appears in the History of
the Proletariat), 2021
Angela Anderson
8. —
Life Cycle of a Common Weed, 2007
Caitlin Berrigan
9. —
Who Is Afraid of Ideology? Part 4: Reverse Shot, 2022
Marwa Arsanios

I Názvy diel / Kredity

Cyber Wedding to the Brine Shrimp, 2021

Justyna Górowska v spolupráci s Ewelinou Jarosz, Annie Sprinkle a Beth Stephens

Life Cycle of a Common Weed, 2007

Caitlin Berrigan

Comrades Against Extinction, 2022

Radha D'Souza and Jonas Staal

Court for Intergenerational Climate Crimes, 2021

Radha D'Souza and Jonas Staal

Can the Sun Lie?, 2014

Susan Schuppí

A Case of Pluto, 2018-ongoing

András Cséfalvay

The Diplomatic Suitcase, 2023

Art direction a dizajn: Leon Lapa Pereira (Embassy of the North Sea) & Jakob Kukula (Spree Berlin)

Koprodukcia: Confluence of European Water Bodies

Grafický dizajn: Eva van Bemmelen a Corine Datema

Komisia: Embassy of the North Sea, ILP Mar Menor,

TBA21-Academy / Ocean Space S podporou: Creative Industries Fund NL

Špeciálne poďakovanie: vodným telesám Európy

Hexenküche

(Čarodejnica kuchyňa / Čarodejnica dielňa – The Witch Rarely Appears in the History of the Proletariat), 2021

Angela Anderson

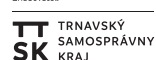
Who Is Afraid of Ideology? Part 4: Reverse Shot, 2022

Marwa Arsanios

The Upcoming Polar Silk Road, 2021

Elena Mazzi

Zriaďovateľ

TRNAVSKÉ

rakúske | kultúrne | fórum

